

Datum lezing : 12 Februari 2007
Thema/Titel : De tijdsgeest verdient betrokkenheid
Ondertitel : Betrokkenheid met elkander delen, innerlijk
zelfstandig
Plaats/centrum/organisatie : Soefi Centrum in Den Haag
Medewerkers/sprekers : Marieke de Vrij
In samenwerking met : Het Stiltepunt

Samenvattende tekst:

Marieke beantwoordt vragen over waarom nu juist in deze tijd een diepe vorm van betrokkenheid van belang is; waarbij de verschillende individuen als kralen aan een ketting tezamen het collectieve veld ondersteunen en verstevigen. Het is van groot belang dat de individuen in een grote mate van zelf-standigheid staan om zodoende een onafhankelijke bijdrage te kunnen geven. Als dit niet gebeurt kan dit leiden tot excessen op het gebied van milieu, martelingen en zo meer.

Voor de lezer:

Standaard: tekst van Marieke

Cursief: tekst van eventuele andere spreker(s) indien aanwezig

Vet: tekst van de beleiders

Start bijeenkomst

Inleider: zit u allemaal comfortabel? Klaar om te ontvangen en te geven, te delen dus, he, want de tijdgeest vraagt betrokkenheid. Dat is het thema van vanavond en Marieke zal het zijn die er op ingaat.

Dank je. Ik wil jullie als eerste bedanken dat jullie hier allemaal zo mooi om half acht zijn. Normaal beginnen de lezingen kwart over acht, maar omdat wij altijd naar Drenthe moeten en straks om één uur, half twee thuiskomen, dat werd toch een beetje veel, vooral ook in de wintertijd. Dus dank voor jullie vroege komst. Dus we gaan rond een uur of tien afsluiten en dan kunnen we gewoon weer veilig richting huis gaan. Dank jullie wel. Zoals jullie weten, als ik lezingen geef of themadagen of workshops, stem ik me altijd af op wat inspiratief nodig is als verdieping. Niet op wat ik wil verdiepen, maar wat het collectief veld nodig heeft in verdieping.

En het thema voor vanavond hier was: "de tijdgeest verdient betrokkenheid". En de ondertitel luidde: "betrokkenheid met elkander delen, innerlijk zelfstandig", is uitgangspunt om meer vanuit liefde de wereld aan te zien. Daar wie betrokkenheid erkent minder eenzaam, eigengereid, in staat is te verwezenlijken dat wat binnen achtzaamheid dient te geschieden. Betrokkenheid legt daarom situaties positief waar onachtzaamheid heerst. Met andere woorden: in betrokken samenzijn ben je in staat makkelijker aandacht vanuit liefde te geven naar dat wat essentieel is. Hoe betrokkenheid ondeelbaar ingang te laten vinden, vanuit het perspectief van essentieel vernieuwend gedrag? Nou, dat is prachtige channeltaal, maar je moet hem vaker lezen om hem meteen te verstaan, dus ik zal hem gewoon wat alledaagser uitleggen.

Heel simpel te beginnen bij de titel: de tijdgeest verdient betrokkenheid. Je hoort wel eens zeggen er gaat een nieuwe geest rond of er waart een nieuwe geest rond, maatschappelijk gezien. Je kan zeggen, een collectief veld kan begeestering ontvangen. Er hangt iets in de lucht. De huidige tijdgeest is als het ware bezwangerd van de initiatie gedrag te creëren wat andersoortig is dan voorheen. En daarvoor open te staan wat deze tijdgeest vraagt, niet in voortgang van wat je al weet van andere inspiraties, soms tien jaar geleden, soms een eeuw geleden, soms nog langer geleden, maar te bevoelen wat de huidige tijdgeest verdient is een afstemming die aan je gevraagd wordt, om te bevoelen: wat wil incarneren? Wat wil onder de mensen komen? Welke gedragingen zijn noodzakelijk voor dit tijdperk om het in goede banen te loodsen? Het woord 'verdienen' kent daardoor ook een diepere betekenis, want er zit 'ver' in, dat heeft met toekomst te maken en 'dienen' heeft met dienstbaarheid te maken. Dus de tijdgeest ver-dient (nadruk op ver), vraagt de aandacht, langdurig, voor de toekomst om goed te bevoelen, goed te laten incarneren in jou. En dat kan alleen vanuit een betrokken afstemming. Nou, dat is gewoon maar één zin uitgelicht, maar het geeft al iets aan. Ja? Betrokkenheid met elkander delen en dan komt het, innerlijk zelfstandig, ja, want vaak delen we wel betrokkenheid, maar willen we in de pas, in de maat, lopen bij wat we vermoeden waar de ander behoefte aan heeft. Betrokkenheid met elkander delen, innerlijk zelfstandig, is uitgangspunt om meer vanuit liefde de wereld aan te zien. Dus als ik, als jullie, in staat zijn te delen vanuit je eigen zelfstandigheid, in betrokkenheid, niet alleen met jezelf, maar ook met de ander, dan beheer je een groter veld van liefde, waardoor wat in de wereld gaande is betrokkener waargenomen kan worden, dan dat je innerlijk zelfstandig wellicht wel bent, maar niet deelt met anderen. Dus er wordt een oproep gedaan, als eerste, om innerlijk zelfstandig te durven te zijn, maar dat te delen in betrokkenheid met anderen, omdat de huidige tijdgeest vraagt dat die gemeenschappelijke betrokkenheid noodzakelijk (nood wordt benadrukt) is voor de begeleiding van de huidige tijd. Je kan

zeggen dat in het verleden, soms nog heel nabij, mensen veel meer gericht waren op hun eigen individuele ontwikkeling, om hun eigen ik weer te bekrachtigen, hun zelfstandigheid op te doen. Maar in deze tijd is het uitgangspunt om je eigen ik in te brengen in het gemeenschappelijke en dat ieder individu, in zijn eigen zelfstandigheid, daarin participeert, om met elkaar een optelsom te vormen voor een grotere gemeenschappelijkheid, met behoud van individuele eigenheid. Nou, en dat is een uitdaging. Die is natuurlijk in de loop van de eeuwen wel eens vaker aan de orde geweest, maar we zitten in een bemoeilijkte graad van zelfstandigheid daarin. Dus dat is echt een kunstwerk om dat goed te doen: samen te zijn en individueel onafhankelijk en zelfstandig, maar in een betrokken gemeenschap. En dat potentieel van die gemeenschappelijke betrokkenheid, dat is wat nodig is als liefde naar de wereld. Individuele betrokkenheid is prachtig, maar het levert te weinig op, wat er in deze tijd gevraagd wordt, om te beantwoorden aan situaties, aan zaken, die wereldwijd gaande zijn. En we hebben de kans gehad ons individueel te ontwikkelen, maar we dienen de vervolgstap aan te durven te gaan. Dan gaat het verder: daar wie betrokkenheid erkent, minder eenzaam eigengereid in staat is te verwezenlijken, dat wat binnen achtzaamheid dient te geschieden. Nou, het is een moeilijke zin, maar vrij vertaald kan je zeggen: als ik heel zelfstandig ben en ik voel een gebied wat aandacht nodig heeft ga ik het op mijn eigen manier aandacht geven, lekker eigengereid, helemaal goed in de maat met wie ik ben en kijk hier: het is een project wat aandacht krijgt. Maar hoe anders zou het zijn als ik dat aandachtsveld met anderen zou delen, ieder deelt vanuit zijn eigen zelfstandigheid wat hij daaraan ervaart en stel dat het mogelijk is dat mensen tegelijkertijd zo'n aandachtsveld adopteren en iedereen doet daarin naar beste kunnen, maar in samenhang met elkaar. Dan gebeurt er echt wat met zo'n gebied wat aandacht krijgt. Nou, dat is de tijd waarin we nu staan, waarin het individueel oefenen gedaan is vaak, maar waar we nu geschoold worden om in bereidheid met elkander, ieder vanuit andersoortige talenten, in gezamenlijkheid, ons te openen naar zaken toe, die volstrekt aandacht behoeven. En, wordt er ook gezegd: je bent al minder eenzaam, eigengereid, want we doen het allemaal wel, maar de basis van waaruit we het doen was vaak nog heel erg bewust, van wat het je zelf kostte om het te doen. Dus je deed het en je deed het misschien ook echt ook vanuit uit je hart, maar het vroeg ook nog extra veel, omdat je jezelf daar, in een bepaalde vorm van eenzaamheid, in droeg, om het te doen. Kun je dat zo herkennen? En dan wordt er gezegd dat als je echt die betrokkenheid neerlegt, dat je daarmee situaties positief verlegt waarvoor eerst onachtzaamheid was en dat je dus vanuit dat betrokken samen zijn eigenlijk allemaal, individueel, makkelijker aandacht vrij kan geven, dan dat je dat elke keer in je eentje op moet hoesten om het even plat te zeggen. Ja? En dan komt er een vrij moeilijke zin: hoe betrokkenheid, ondeelbaar ingang te laten vinden vanuit het perspectief van essentieel vernieuwend gedrag.

Nou, dat is een hele moeilijke zin, maar wat daar gezegd wordt is: als individuen echt zichzelf zijn geworden en vertrouwen hebben in hun eigen aard van zijn dan kunnen ze in een samenhang met anderen verkeren op een manier dat die samenhang ondeelbaar is. Je kan zeggen: zoals je een snoer met kralen rijgt, iedere kraal kan een andere kleur, een andere verschijningsvorm hebben, ook soms een andere helderheid, maar de draad door de kralen heen rijgt het snoer ondeelbaar aan elkaar. Nou, dat is in deze tijd dus ongelofelijk belangrijk, dat je leert te ervaren dat de meerwaarde van een kraal te zijn, in een snoer wat zich aaneenrijgt, voor de komende tijd heel belangrijk is om te realiseren wat volstrekt nodig is. Dus als we allemaal verkiezen op eilandjes te zitten en van daaruit pioniersfuncties vervullen of vanuit de ivoren toren wetenschap bedrijven, dan gaat het niet slagen. Die tijd is geweest dat dat nog kon landen. Het is echt de intentie dat de gemeenschappelijkheid van mensen, die zichzelf durven te zijn, het draagvlak wordt voor de toekomst. Kunnen jullie dat zo ook meevoelen?

En dat maakt soms ook dat de keuzes die vooraan liggen, je ook op die merites dient te bevoelen, of je werkelijk in staat bent de onafhankelijkheid te behouden, in samen zijn met anderen, of dat je daar wellicht nog wat voor nodig hebt en daar dan serieus mee overweg te gaan en of je in staat bent talenten te delen met anderen, zodat ieder de kans krijgt zijn eigen talent aaneen te rijgen in dat snoer wat gevormd wordt. En wellicht zijn er vele snoeren waar je allemaal een kraal aan afstaat, omdat je wellicht met jouw potentieel op meerdere gebieden in samenwerking kan treden met, maar is het belangrijk voor jou om die gelijkwaardigheid met anderen serieus te nemen, zodat je precies dat doet wat jij kan doen, op het juiste moment, in samenhang tot. Nou, dat is het thema. Kunnen jullie het tot zover verstaan?

En misschien is het wel goed om even gewoon een paar minuten naar binnen te gaan om het eens te bevoelen waar het bij jou resoneert. En als je dan zo bevoelt waar het bij jou resoneert stel jezelf dan de vraag wat je nodig hebt voor die onvoorwaardelijkheid naar jezelf toe en vervolgens naar anderen om deze betrokkenheid te delen. Dank jullie wel.

Vrouw: in de praktijk is het zo in mijn enthousiasme om gelijkgezinden te vinden geeft het juist een soort afweer omdat ik enthousiast ben van : goh, daar heb je haar weer met d'r stokpaardje. Nou, wat moet je dan?

Dus de vraag is: als je soms heel enthousiast over kan komen over je eigen bevlogenheid en je hebt juist behoefte om dat met anderen te delen en zij zijn niet in staat om je daar, om welke reden dan ook, te ontvangen daarin, hoe ga je daar dan mee overweg?

Vrouw: hoe vind je gelijkgezinden juist om dit tot stand te brengen?

Ja, hoe vind je gelijkgezinden om dit tot stand te brengen.

Vrouw: die samenwerking en die kraal

Die samenwerking en die kraal. Mijn eigen ervaring is om een ander niet te overtuigen, maar het alleen vanuit rust mede te delen. Gewoon de eigen ervaring uit te spreken zonder er een millimeter overtuigingskracht erin te leggen. En dat steunt mensen om ontvankelijk te luisteren en geeft ze de vrijheid om dieper te bevoelen of ze er zelf iets mee hebben. De ervaring is zolang je de ander als het ware nog wil, ik heb het niet over u, wil beprediken of wil overtuigen of ze in jouw vaarwater wil krijgen, zolang zal er weerstand zijn, omdat mensen willen als het ware het liefst zelf ontdekken. Dat is ook de eigennuttige aard van de westerling, liefst zelf ontdekken en dat creëert mensen, in mensen, innerlijke rust als ze toestemming in zichzelf voelen om het pad te volgen wat een ander wellicht voor ze neerlegt, maar omdat ze hem vrijwillig wensen te belopen. En soms is zelfs terughouding van enthousiasme heel belangrijk, zodat je wel A zegt, maar voor B moeten ze jou uitnodigen om dat ook ten gehore te brengen, want dan hebben ze het gevoel dat ze zelf, door zelf bevragen, van jou en jouw beleving daarin mondjesmaat deelgenoot worden van dat wat jou bekoort, ik zeg dan symbolisch, zodat ze aan fijnproeverij kunnen doen. Als ik ineens een prachtige dis opgediend krijg, heel mooi, met voorgerechten en hoofdgerechten en nagerechten en prachtig opgemaakt door het enthousiasme van de kok en ik ben bijvoorbeeld in een te gehaaste stemming. Of de kok heeft iets gemaakt en toevallig ben ik vegetariër, dus ik moet de oesters al voorbij laten gaan en het zalmvoorgerecht en zo komt er nog het één en ander wat ik niet mag eten, omdat ik dat voor mezelf niet kan, dan is er één en al enthousiasme en uitdragen van enthousiasme door de kok, maar ik kan mondjesmaat van z'n dis eten. A. ik ben nog niet in de stemming om een maaltijd te ontvangen. B. Is het wel mijn keuze van een maaltijd die mij helemaal oprist? Ja, nou dat is gewoon een heel symbolisch voorbeeld. Als de kok zou zeggen: vind je het leuk als ik een keer wat voor je kook? en ik zeg: ' Oh, dat lijkt me heerlijk, daar gaan we een goed moment voor uitkiezen en de kok neemt me mee in wat hij wil presenteren, zodat ik een eigen keuzevrijheid heb, nou geheid het wordt een topmaaltijd waar ik van geniet. Maar als ik ineens aan moet schuiven en ik ben er nog niet voor in de stemming nog en er zitten gerechten in die als het ware niet resoneren op wie ik ben, op dat moment, dan moet ik wel heel erg mijn best doen om er bij te blijven met mijn aandacht.

vrouw: is het dan zo dat als je er voor open staat om mee te werken, dat dan vanzelf op je afkomt?

Ja, dat is een mooie vraag. Als je er voor open staat om mee te werken aan dat je met anderen zou willen functioneren. Als je dat echt intentioneel uitzendt. Als het ware als een innerlijk gebed dan wordt dat in de kosmos opgevangen, maar de beantwoording is afhankelijk van of het ook werkelijk het juiste moment is voor die beantwoording. En wat wij vaak in denken wel vinden dat we er aan toe zijn en vaak ook omdat we dan een stukje eenzaamheid in ons hart hebben dat we graag door anderen willen laten opvullen, kan soms creëren dat, ondanks dat wij er zelf aan denken toe te zijn, dat er als het ware vanuit de kosmos nog mee gewacht wordt om het te beantwoorden.

En dat heeft vaak te maken met de verdieping van de eigen innerlijke zelfstandigheid, want we zullen allemaal ervaringen hebben als we met anderen zijn, zullen we soms een deel van ons eigen belang als vanzelfsprekend al opschuiven om ruimte te maken voor het belang van de ander. En er dient dus een moment te komen, dat heeft met de huidige tijdsgeest te maken, dat wat op het diepste essentiële niveau voor jou wezenlijk is, niet meer opschuift, maar participeert in het gemeenschappelijke. Dus we moeten al die oude reflexen afleren. Het valt gewoon niet mee. Dus elke keer als je nog niet helemaal beantwoord wordt in je behoefte sfeer van die gemeenschappelijkheid en met name het delen in betrokkenheid, zit je vaak nog steeds in de oefening van de verzelfstandiging. Zodat je uiteindelijk in maatwerk, zeg ik altijd, in die gezamenlijkheid kan toe treden, want wie jij (*jij wordt beklemtoond*) bent wordt niet meer verloochend binnen dat collectieve veld. En, laat ik zo zeggen, als je in een groep functioneert met mensen die er al langer mee geoefend hebben, dan, ik zou zeggen, de menselijke psychologie is zo verraderlijk, je denkt: nou, dit heb ik toch goed voor elkaar. Thuis heb je het redelijk in banen geleid, ben je echt jezelf en je denkt bij vriendschappen dat 'ja, dat lukt me ook wel' en dan op een gegeven moment zit je in een samenwerkingsverband en langzaam wordt het afgepeuterd bij je. En in het begin heb je het nog niet eens door. Ja? Je wordt elke keer weer getoetst. Het is niet dat het verkeerd met jou gaat, maar je zit gewoon in een zware toetsing. Ja. Dus elke keer weer een pas op de plaats maken. Wat is mijn diepste wens daarmee? Hoe gelijkwaardig ben ik in staat me op te stellen? Hoe neutraal kan ik blijven als iemand anders zijn talent presenteert? Kan ik blij zijn voor die ander? Of denk ik ineens: 'oh, nu stel ik niks voor'. Ja?

Het is heel belangrijk om je zelfreflectie te houden, maar dit is beslist de tijd, dat we dus in opleiding zijn, dat mensen met behoud van hun eigen talent, zonder jaloersheden naar anderen of naar valse nederigheid naar zichzelf toe, hun eigen talenten ondergeschikt maken aan de talenten van anderen, maar dat we dus echt gaan staan, ieder vanuit zijn eigen talent in een hiep, hiep, hiep, hoerastemming, van dat de optelsom van ons allen

iets prachtigs is. Ja. En als je dat gevoel niet kan krijgen bij een talent van een ander, dan zit er nog een fleem van jaloezie of van valse nederigheid te werken. Nou en daar kan je dan zelf aan werken. Dus zolang het nog niet lukt en dat gaat natuurlijk regelmatig niet 100%, werken we nog aan onze verzelfstandiging om nog weer tot een zuiverder bereidheid tot samengaan te komen. Er zullen hier meerdere mensen zijn die hier al een soort voorbeeldfunctie in vervullen, dus dat de oefening ook als het ware verscherpt in jou zich afspeelt, omdat gezien de functie die je hebt of dat nu binnen je familie is of binnen je gezin of binnen je werkkring of binnen je beroepsveld, het vraagt dat een aantal mensen een zuiver voorbeeld daarin durven neer te zetten. Dus als je denkt waarom wordt ik nou zo gemangeld in dat onderwerp, want anderen hebben het toch al zo gezellig en kneuterig met elkaar in het goed doen voor....Ja? Dan wil het misschien zeggen, wel, dat jij opgeleid wordt voor het thema wat nog specialer uitgezet moet worden, waardoor die finishing touch rondom zuiverheid in samenwerking gewoon nog directer in jou plaats gaat vinden.

Vrouw: maar die valse nederigheid, heb je dan een verkeerd zelfbeeld?

Met valse nederigheid is het zo dat je niet durft te gaan staan nog, waarachtig, in je ware talenten. Je potentie die je dag voor dag verder ontwikkelt. Negatieve hoogmoed is dat je al iets wil zijn wat je vandaag nog niet kan wezen en als het ware te opgezwollen je vertoont in de hoop dat je het dan wordt. En dat zeg ik altijd: wie voor hoogmoed, de hoge moed te hebben dagelijks in jezelf te verkeren en ongeacht wat het vraagt, jezelf durven te zijn. Dat is dus echt een hoge moed hebben en negatieve hoogmoed is jezelf overvragen, je hoeft vandaag echt niet te zijn wat je ooit kan worden. En valse nederigheid is dat je onder de maat van je eigen bewogenheid, je eigen betrokkenheid, je eigen talentenniveau ligt, want je bent, kijk ik zou zo zeggen: we hebben zo'n rare kijk op talenten, hé? We zijn gewaardeerd, dat is ons op school ook geleerd, het de gratificatie te geven van matig tot uitmuntend en soms zelfs het woord slecht erop te plakken. Van slecht tot uitmuntend. Ja? In plaats van het is en wat het is, is goed. Als ik maar in de maat leef van wie ik ben, ben ik vol-komen (*klemtoon op vol*) mijzelf en elke keer als we dat niet doen, dan voelen we ons zo treurig van binnen en dan kan er dus ook niet een echte samenwerking ontstaan, want dan gaat er verkilling ontstaan en concurrentiedrang. En men wenst dat talenten bovenmatig gewaardeerd worden en na iedere waardering moet er als het ware een beker symbolisch in de kast gezet worden: ik ben gewaardeerd door... ,terwijl het daar helemaal niet om gaat. Het is natuurlijk fantastisch als iemand het fijn vindt dat je iets bijzonders uitbeeldt, maar nog fijner is als je jezelf gewoon in alle eenvoud bevestigt, zodat je het voor jezelf dragelijk houdt om jezelf te zijn, want als je afhankelijk bent van die bevestiging van anderen, dan kan je

lang wachten voor je jezelf mag zijn. Misschien is dit wel heel mooi om een mooi lied te laten horen. Heb je er zin in Carla?

Carla: ja, dat is prima. Dat zal ik doen.

Carla zingt prachtig; zij is de helft van het zangduo To Be. En zij heeft met haar partner een prachtig lied en dat heet: "Ik Beken". Nou dit houdt ons wel in de maat van onszelf, als we onszelf durven te bekennen.

Carla: ja. Ik heb een klein papiertje erbij, omdat we het normaal met z'n tweeën zingen.

Ja, normaal is er prachtige muziek achter. Dat hebben we er ook niet bij.

(Carla zingt "Ik Beken")

(Applaus)

Het is wel een ontzettend belangrijk lied, hé? Ik beken. Als we dagelijks durven te bekennen, lijden we nooit aan negatieve hoogmoed. En als we vervolgens niet doen aan valse nederigheid oefenen we, met wie we zijn en we zien wel waar we uitkomen. En je leert alleen maar door vallen en opstaan, niet door perfect te zijn, dus het scheelt een hele hoop. Ja.

Ik had zo straks zelf een beeld wat ik vaker waargenomen heb. En ik denk het is ook een belangrijk beeld om met jullie hier te delen. Maatschappelijk gezien, maar ook op spiritueel niveau gezien, zie je altijd mensen die met hun kop boven de korenmaat uitsteken en dat vinden we bijzonder. De minister-president, een minister, een directeur, een spiritueel leider, een religieus leider. En we kijken er tegen op en als we niet opletten zien we niet onze rol zelf daarin. Want al deze mensen worden gedragen door anderen, waardoor ze op die positie vertoeven en zij zijn de top van de piramide, die zichtbaar is en wordt gedragen, deze top, vaak door een heel veld van mensen, die in aandachtfrequentie soortgelijk functioneren, maar minder zichtbaar, maar een steunend veld creëren voor hen die met de kop boven de korenmaat uit zullen stijgen. En als je jezelf niet weet te eren soms voor je eigen stille functie die minder zichtbaar is als die van anderen, dan doe je jezelf daarin volstrekt te kort. En dat is iets wat ik me altijd realiseer in mijn functie dat dat zo gaat. En ik heb het vaker verweven tijdens lezingen dat als anderen mij steunen en ik anderen weer in zichtbaar zijn, zo dienen we onze eigen rol ook zorgvuldig te zien als één van allen, in welke positie, al of niet zichtbaar je vertoeft. Dus ieder mens die geestelijk aan het rijpen is, zichzelf wil oefenen in zuiver

leven, in bewust worden, in de oefening zit om oude onbewuste gebieden, in zichzelf, bewust te maken creëert daarmee altijd ondersteunend werk, indirect, ook aan anderen. Sommigen mensen zeggen: 'ja, maar ik doe toch niks. Niemand ziet mij, ik doe niets belangrijks'. Ik zeg altijd: er zijn vele stille getuigenissen die wij nooit zullen zien en die ongelofelijk bijdragen aan wat er in de wereld omgaat, ten positieve, maar ook ten negatieve. Dus heel erg belangrijk je eigen rol bovenmatig serieus daarin te nemen, zonder een negatief opkijken naar derden, waardoor je, het is niet dat je een ander niet in zijn waarachtigheid mag zien, maar als je die ander meer ziet als jezelf, dan is er iets mis. Dan dien je vooralsnog de aandacht meer naar jezelf toe te brengen. En alleen vanuit die betrokkenheid weer naar jezelf, kan je weer in die weidsere verbanden met anderen, gelijkwaardig functioneren. Kun je dat zo begrijpen? Is er al een vraag? We gaan dadelijk na de pauze beslist meer vragen stellen.

Vrouw: ja, als je jezelf niet meer of minder vindt dan een ander, dan zijn er anderen die zeggen dan: je bent hoogmoedig.

Dus als anderen zeggen: je bent hoogmoedig .

Vrouw: ja, omdat je je niet minder voelt ook al timmer je niet aan de weg.

Ook als je zelf niet minder voelt als anderen. Dat kan hun interpretatie zijn. En dat kan je bij hen laten. Ik weet dat ik van jongs af aan als kind, ik ben in een dorp opgegroeid en daar was de huisarts iemand en de apotheker en de burgemeester en ik heb me nooit anders naar hen toe gevoeld, zelf niet als kind, dan wat verwacht was naar dit soort mensen in hun positie en nog is dat zo. Ook als ik mensen op topniveau ontmoet, dan ontmoet ik ze horizontaal. Dus er is iets in mij, blijkbaar voldoende in vrede met mijzelf, waardoor er geen concurrentie van mij uit gaat naar hen toe en net zomin naar hen toe die minder in positie zijn ogenschijnlijk. Het is een innerlijke belevingswereld die maakt dat je niet vanuit verschil reageert, maar vanuit saamhorigheid. En sterker nog: wie moeite heeft als anderen gewicht neerleggen op onnatuurlijk gezag, zeg maar als mensen gewichtig doen vanuit onnatuurlijk gezag, terwijl je het meer ziet als een holle boom, die ieder moment opgeblazen kan worden. Ja? Dus wat maatschappelijk gezien soms heel erg gewaardeerd wordt: status en alles wat daarbij hoort, dat heeft niet het fundament van iemand die natuurlijk, authentiek gezaghebbend is, vanuit doorleefdheid. En hoe een ander dat wel of niet beoordeelt is de beoordeling van de ander. Ieder dient te leven met de maat van zijn eigen beoordeling. En het is natuurlijk zo als anderen feedback geven dat het zeker de moeite waard is om het te onderzoeken, maar het criteria van jouw belevingsveld kan nooit groter zijn dan je eigen ervaring en de eigen

mate van doorleving. Dus omdat iemand anders iets over jou zou zeggen kan je niet je eigen belevingsveld naar jezelf toe vernachelen. Ja. Je dient je aan feedback van een ander te slijpen, in positieve zin. En dat is iets anders dan dat het je elke keer van je apropos brengt. Ja.

Vrouw: kan je nog iets meer zeggen over de ontwikkeling die nu noodzakelijk is dus meer het wij gebeuren vanuit eigen individualiteit, want niet alles ontwikkelt zich tegelijkertijd met dezelfde snelheid. De één is misschien nog veel meer bezig met het ontdekken van 'hé, ik mag zijn wie ik ben' terwijl de ander al... Hoe dat samen gaan en hoe dat op een goede manier elkaar ontmoeten? Kan je daar iets over zeggen?

Ja. Dat is een hele belangrijke vraag. Dus de vraag is: er is een oproep tot een wij ontwikkeling vanuit individuele zelfstandigheid ingegeven, maar er zijn ook stromingen, dat is ook heel natuurlijk voor mensen, die als het ware nog zo blij zijn dat ze hun eigen ik herontdekken dat ze vooralsnog niet in oprechtheid met dat wij mee kunnen doen. En jouw vraag is: hoe zie je dat in dit tijdsmoment met elkander functioneren? Dan ga ik gewoon innerlijk schouwen. Ja?

Ze hoeven niet nadelig op elkander in te werken, mits de betrokkenheidsfeer van de mensen nauwkeuriger met zichzelf overweg wensen te gaan authentiek is ingegeven. Dan versterken ze zelfs het veld van waar de wij gevoeligheid vergroot. Echter: als mensen zichzelf niet willen zien als een en dat zichzelf niet willen zien, dan vormen ze een belasting voor het algemene collectieve veld dat zich meer naar een wij gevoel toe gaat ontwikkelen met behoud van innerlijke zelfstandigheid.

Dus als er veel mensen opzettelijk zichzelf niet wensen te ontdekken, dan is het een belastende factor in de voortgang van, ja, de ontwikkeling die gaande is. Maar mensen die dus vanuit een authentieke wens zichzelf dieper weer willen leren kennen zijn ook functioneel actief naar het wij veld wat zich al verder gaat ontwikkelen. Ja. En zij kunnen ook versneld daar dan uiteindelijk in gaan participeren. Ja, want doordat dat veld van, ik noem het maar, wij mensen met een individuele onafhankelijkheid, komende jaren gaat vergroten en ook als groepen gaan verzelfstandigen is dat ook een energieveld wat als het ware kruisbestuiving afgeeft aan...

[bandwissel]

Ik zal de zin nog een keer herhalen. Groepen die in wij gevoel, met behoud van innerlijke zelfstandigheid, zich steeds verder gaan ontwikkelen, zullen op den duur steeds meer

kruisbestuiving afgeven, aan hen, die daar vooralsnog niet helemaal in zullen geraken. Daar nog, niet vanuit onwil, maar daar gewoon nog niet kunnen zijn. En dat maakt dat de personen die daardoor aangeraakt worden, maar ook het algemene collectieve veld, versneld door de voorgangers kan transformeren, of de voorlopers kan je het ook noemen. Alleen als individuen, maar ook groepen mensen, ik wil zeggen, symbolisch de kont in de krib gooien, heet dat niet zo? Ja, en het opzettelijk niet wensen, dan worden zij steeds dieper aangesproken door dat veranderende energieveld om het alsnog te doen en kan bij opzettelijk niet willen, het verzet steeds groter worden en gaan escaleren. Dus iemand die zichzelf bewust niet dieper wil leren kennen, kan steeds radicaler verzet vertonen. Ja. Dat is het.

Vrouw: en wat zou je dan het beste kunnen doen?

Een hele mooie vraag. Wat zou je dan het beste kunnen doen? Hetzelfde principe: hen niet beleren van 'dit zou je moeten doen', maar hen in hartswarmte, openhartig ontmoeten en ze uitnodigen door zelf te zijn, dus niet door te spreken of te handelen, dat wanneer ze willen ze welkom zijn. Ja. Want als je dit gaat beleren wordt het verzet groter. Ja.

Vrouw: dat bewust niet willen waar zou dat dan vandaan komen?

Dat bewust niet willen, dat komt vaak voort uit oude trauma's in dit leven of vorige incarnaties, die zo langdurig door de persoon zelf verdrongen zijn, dat er een hele diepe angst is, dat als ze dieper zichzelf worden, ze geen controle meer kunnen handhaven over de oude opgedane pijnen en ook omdat ze niet het vertrouwen hebben dat als ze zich kwetsbaar tonen en soms tijdelijk afhankelijk van zorg van anderen, in aandacht, in bemoediging, in opvang, dat ze dan maar liever flink blijven en de controle handhaven dan zichzelf zo diep, ik hoor het woord ternauwernood, nauw en nood, willen leren kennen, omdat ze nog te weinig vertrouwen hebben in hun eigen kern dat als ze bereid zijn om zich toch, in te laten met wat er in hen is dat er een innerlijke zelfsturing gaande is om ze te helpen bij de genezing van die oude wonden. Ja. Mensen kunnen heel erg verstrakt zijn, uit zelfhaat, uit haat naar anderen, uit de angst dat ze zich weer moeten aanpassen etc. Er zijn wel duizenden redenen voor. Als je die angst niet de baas wordt, dan hou je liever controle zodat je niet aan meer zelfverkenning hoeft te doen. Kun je het zo begrijpen?

Vrouw: ja.

Ik ben bezig een boek in de eindfase te brengen, in relatie tot ontvangen therapieën, voor mensen die in dit of vorige levens zwaar getraumatiseerd zijn en of gemarteld. En ik heb iets van zeven á achthonderd pagina's uitgeschreven kennis daarover vrijgegeven, dat wordt nu gecomprimeerd naar een boek zo tussen drie en een half á vierhonderd pagina's. Dus ik zit ijverig te redigeren aan de eindfase. En één van de uitgangspunten daar is dat als mensen pas durven te realiseren dat de dader of in het geval van gemartelden de beul ernstiger verwond is dan jij, dat pas dan de ruimte voor het genezingsproces helemaal kan ontstaan, maar dat is heel veelvragend om in dat bewustzijn te geraken: dat iemand jou zwaar belast heeft, omdat ie zwaarder verwond was, dan jij. Ja. En de mate, ik kan het niet zo-eventjes korter zeggen, want het zijn zowat vierhonderd pagina's, maar de mate van de verwonding die iemand heeft, is sterk afhankelijk van de mate waarin hij z'n natuurlijke ik zelf bevestigd heeft. Dus als er een ik-diffusiteit is geweest, een ik- verlatenheid door de persoon zelf dan zal het effect van een dader vele malen sterker op je doorwerken, dan dat je een natuurlijk ik-gevoel ontwikkeld had, want dan kan je scheiden tussen wat de ander doet, in relatie tot jou. En een deel van de opgelopen pijn die mensen hebben als 'het slachtoffer' is dat ze zich geïdentificeerd hebben met de dader. En dat delen van de persoonlijkheidsstructuur van de dader ingang hebben gekregen in henzelf, waardoor dat innerlijke conflict, intern, zich afspeelt. Nou, dus ik-identificatie, dat is ook wat we zeggen, we zijn goed zoals we zijn, maar als we er zelf niet in geloven en je wordt verwond, psychologisch of lichamelijk, door een derde is de mate van de verwonding die je ondergaat sterk afhankelijk van hoe natuurlijk trouw je daarvoor was aan jezelf. Ja

Vrouw: dus omdat je misschien denkt van: ja natuurlijk, ik verdien het ergens dat iemand mij wat aandoet. Bedoel je het zo?

Ja, weet je, je denkt misschien wel, zeg je, omdat je ergens denkt: ja, natuurlijk verdien ik dat dit me aangedaan wordt. Het zou kunnen, maar het is één van de voorbeelden, maar je moet je voorstellen: zo iemand als ik die hier nu zit en zo zullen er meerdere zijn hebben in eerdere levens om wie ze waren al de nodige toestanden, maatschappelijk, meegemaakt. Ik bedoel, ik hoef het jullie niet uit de doeken te doen, maar ik heb de nodige regressies gehad waarvan ik weet en ervaren heb dat jezelf zijn, in bepaalde tijden, nu niet direct een makkie was. En om daar letterlijk aan dood te gaan, door martelingen of andersoortig, dat is bij velen voorkomen. Hier in Nederland zijn ook, nou, vele overleveringen bijvoorbeeld van heksenverbrandingen of van mensen die opgingen staan vanuit een bepaald religieus besef of authentiek besef en als het ware psychologisch afgebrand werden. Je kan zeggen een maatschappelijk algemeen collectief veld herbergt de algemene mening, en er zitten mensen onder en er zitten mensen

boven, maar mensen die afwijkend denken of voelen of andere visies hebben zijn het meest kwetsbaar, want anderen die hun best doen om zich aan te passen aan het algemeen veld, die worden meestal ongemoeid gelaten. Ja? Nou, dan is het maar hoe trouw blijf je aan wie je bent, in tijden, dat je maatschappelijk niet in het algemeen collectieve veld past. Daar zitten de vrijheidsstrijders onder, de politiek andersdenkenden. Amnestie heeft, ja ik zou zeggen, dossiers vol met deze mensen en zelfs hierin Nederland: de complementaire gezondheidszorg wordt nog dagelijks vernacheld alsof deze mensen niet serieus ook goedbereid zijn en eigen kennis ontwikkeld hebben. Er is overal en bij ons in Nederland, God zij dank, valt het nog mee, maar wereldwijd wordt aan mensen vaak nog gevraagd om aangepast gedrag. En je kan zo verschillende landen noemen, ik zal dat hier niet doen, waar dat feitelijk zo sterk is dat, als je daar niet aan beantwoord wordt, je werkelijk opgepakt wordt, van je vrijheid beroofd wordt en je gehersenspoeld wordt om aangepast te worden. En mijn begeleiders geven al meer dan tien jaar door dat martelingen toenemen, dat de marteltechnieken verruimd zijn, dat er steeds onzichtbaarder gemarteld wordt, zodat je het fysiek niet kan herkennen en dat niet één persoon gemarteld wordt, maar steeds meer in collectieve verbanden. Ze pakken een zoon uit een gezin, die wil niet bekennen, nou, dan martelen we moeder en vader en andere broers en zussen ook of we nemen collega's erbij of andere politieke verwanten. Dus er is heel gemeen, onder de oppervlakte, wordt er vanuit de onstoffelijke wereld allang gezien dat dat proces steeds meer aan het opschuiven is, terwijl wij denken dat het beter gaat. Maar je ziet ook, zoals Amerika, op het moment handelt, deze voorspellingen van mijn begeleiders zijn al tien jaar oud, wie had nou ooit gedacht dat Amerika dat ging doen, tien jaar geleden? De feitelijkheid is dat het gewoon al een hele tijd gebeurt. Ja? Dus we weten vaak helemaal nog niet wat er allemaal gaande is. Maar goed, gemeenschappelijke betrokkenheid delen, we gaan terug naar het onderwerp, terwijl dit het uitgangspunt is van de gemeenschappelijke belangstelling, dan kan je dit nooit als één persoon, alleen, helpen veranderen. Dan heb je een organisatie als Amnestie nodig en anderen en de gemeenschappelijke inzet van bevlogen mensen. De tijd om voor onderwerpen op te staan is dat het gemeenschappelijk dient te gebeuren wil het echt grootschalig effect hebben omdat er een grootschalig effect nodig is. Er is teveel wat onder de tafel schuift.

Vrouw: hoe moet ik me voorstellen die groepen waar we het allemaal over hebben? Van wij en de groepen? Daar zal ik eigenlijk wel wat meer over willen weten, van in hoeverre we dan over groepen kunnen spreken?

Ja, over wij en de groepen en in hoeverre je dan over een groep kan spreken?

Vrouw: ja en wat daar de bedoeling ook van is.

Ik krijg een sterk beeld. Ik heb eens een keer een groep gemeenschappelijk het halleluja zien zingen en ik ben periodiek sterk helderziend, dat ik auravelden zie en ik heb toen een ervaring gehad dat, terwijl ik normaal mensen in die tijd veel zag als individuen in afzonderlijke auravelden en eigen kleurenpatronen, maar dat een groep echt als energieveld maar één kleur uitbeeldde en een heel gemeenschappelijk auraveld had wat volstrekt appeltjes, warm groen was. En dat was volstrekt het hartchakra helemaal open. Nou, je moet je voorstellen als een groep mensen zo'n energieveld tegelijkertijd zichtbaar kan maken wat een effect dat heeft op de directe omgeving en op het onderwerp van hun belangstelling. Want in al die tijden dat ik sterk helderziend ben geweest heb ik heel veel waargenomen en wat je bijvoorbeeld kan zien, als je heel erg helderziend ben, stel dat wij nu communiceren in de kleuren turkoois/ blauw dan komen door de wanden de kleuren turkoois/ blauw deze ruimte in, mengen zich met onze kleuren en er wordt een groter veld turkoois/ blauw gecreëerd. Als wij een keer mediteren op ons onderwerp van belangstelling en we hebben een bepaalde kleur gemeenschappelijk met elkander dan zie je op een gegeven ogenblik die kleur opgetild worden, de kosmos ingedragen worden en die verplaatst zich naar het onderwerp wat die aandacht verdient. We hebben geen idee wat we kunnen bewerkstelligen. Ja. Als de intentie maar zuiver is. Kijk en dat is als ik in mijn eentje, bij wijze van spreken, het halleluja zou zingen dan wordt het misschien ook wel prachtig warm appeltjesgroen, maar hoe geweldig is het dan? Snap je? Of als ik in het blauw spreek komt er ook gerust wel gerust blauw door de muren naar me toe, om dat met mij te verbinden. Maar als we allemaal in dat veld zitten, ja, dan gebeuren er gewoon wonderen.

Vrouw: het is heel erg belangrijk dan dat we allemaal dezelfde intentie hebben.

Dat gaat om die zelfde intentie. En dat is vaak toch het middelpunt van de intentie is hoe je hart er mee verbonden is en dat maakt ook, en dan gaan we daarna pauze, ook een zuivere samenwerking mogelijk tussen mannen en vrouwen of tussen het mannelijk oerprincipe in mannen en vrouwen en het mannelijk en vrouwelijk oerprincipe in vrouwen, omdat het hart is de verbindende factor. Kijk je hebt hier, ik zou zeggen, de hemelwerking, de inspiratie, de waarneming, het zuivere denken, het helder weten. Je hebt hier de creatie van de communicatie en de dialoog en je hebt hier het hartchakra, dat wat het dient te verbinden, dus de liefde. En dan heb je de solarplexus, dat is je emotieveld, maar als je er goed mee overweg gaat dan is dat de zon die straalt. Dan heb je je heiligbeenchakra, dat zijn de primaire, directe nabij contacten, ook de eerste seksualiteit en dan heb je het basischakra. Dat is de overlevingsdrift. Dat is ook de pure

seksualiteit als dat goed getransformeerd is. En dat heeft ook alle basale zaken in zich waardoor je gewoon kan leven. Ja? Maar ook de gevoelshuishouding, het onderbewustzijn, is allemaal uiteindelijk opgedragen aan het hart. Als dus een groep zich op hartsniveau verbindt, dan zal het hartchakra alle andere chakra's overspannen, als het ware mee inkleuren en dan kan je elkaar verstaan. Ja. Dus het thema moet door het hart bemiddeld worden en als je elkaar op hartsniveau vindt op een thema dan dien je het aan te durven een groep te vormen en dan zijn de verschillen de uitdaging om juist tot het zuiverste beleid te komen, in relatie tot het onderwerp, en het zuiverste gevoel daarna toe. Ja.

(pauze)

We gaan weer starten en ik wil jullie uitnodigen om vragen te stellen. Dus kijk of je een vraag echt van binnenuit voelt en stel hem wellicht op zo'n manier dat anderen ook iets aan het antwoord kunnen hebben. Wie zou een vraag willen stellen. Ja?

Man: ik vraag mij af of ik vraag jou eigenlijk: kun je iets meer zeggen over wat dan zo specifiek aan deze tijdsgeest is dat die betrokkenheid en dat samengaan nodig is?

Dus de vraag is: wat is zo specifiek aan deze tijdsgeest, waardoor deze mate van betrokkenheid nodig is? En waarom, zou ik willen aanvullen, kan die betrokkenheid alleen maar maximaal getoond worden door mensen, als ze hun individuele onafhankelijkheid daarin openhouden? Ja?

Want we kennen natuurlijk best ook wel de netwerken van mensen in afhankelijkheid naar elkaar bijvoorbeeld om de eenzaamheid op te heffen. Je hoort ergens bij, niet omdat je het doel zo leuk vindt, maar de gewoonte is dat je dan lekker die avond niet alleen bent.

Het antwoord is: het is een veelvragende tijd, die hele specifieke politieke keuzes vraagt, waar veelal mensen, innerlijk, nog niet aan toe zijn om als het ware nu te offeren voor een toekomst die waardig is. Men wenst als het ware nog te bezitten ten koste van. Men wil zich bewijzen ten koste van. Men hoopt zichzelf voor lief te nemen ook als dat ten nadele van anderen gaat. En de mate waarin we uitgegroeid zijn in meer nemen dan geven is zo bovenmatig dat de aarde als geheel daaraan lijdt, maar ook bepaalde groepen mensen totaal ondervertegenwoordigd zijn in het wereldbeleid. En dat gaat zo snel achteruit, op dit moment. Niet alleen op het niveau van de aarde, maar ook op het niveau van humane belangstelling naar derden toe, dat als we niet ingrijpen, positief gericht, dat we heel langdurig als de mensheid behept zijn met de nadelen van deze tijd. Dat is ook de reden waarom die collectieve betrokkenheid, eenduidiger, mens- en

aardevriendelijker en diervriendelijker gericht dient te worden. Er hangt als het ware gewoon teveel van af. En er worden op dit moment ook vormen van beleid gekozen die zogenaamde oplossingen zijn, maar op den duur geheel improductief blijken te zijn bijvoorbeeld zoals in het samenwerkingsverband traumahulpverlening Nederland, een aantal mensen zitten hier, zijn hier ook aanwezig, waar we ook werken op zaken rondom calamiteiten. Eén van de recente doorgevingen: dat wetenschappers vinden nu dat je CO2 broeikasgas onder de grond kan stoppen, waar voorheen aardgas of olie gewonnen werd, maar mijn begeleiding geeft aan dat je vooralsnog nog niet zal zien, maar dat na een x aantal jaren, ik vermoed tien tot vijftien jaren, de broeikasgassen zich langzaam opwaarts doen trekken, naar de, ik zou zeggen, naar de grondlaag zodat ze de wortelgestellen van al de levende have, van planten, bomen, bloemen gaan aantasten. Dus we creëren dode grond op den duur, wat we nu nog niet zien, want iedereen is in een hiep hiep hoerastemming: minder broeikasgas in de ether, we doen het in de grond. Ja? Dus we verkiezen soms korte termijnoplossingen, mentaal uitgedacht, te weinig doorleefd. Wat doet dat op den duur met? We hebben bijvoorbeeld chemoparken, kerncentrales gebouwd bij dijken die niet al te sterk zijn: Petten, Delfzijl. We hebben nooit vooruitgedacht dat wellicht de zee meer water nodig heeft en wat daarvan de consequenties zijn en tot hoe groot en verheven onze deltawerken wel gevormd kunnen worden of dat wel in de maat is met waar we mee te maken krijgen. Dus er is vaak korte termijn denken en snelle oplossingen die bedacht worden, die wetenschappelijk lang niet altijd al in die mate getoetst zijn, zodat men ook elke keer weer wat anders verzint in de hoop dat dat weer tijdelijk effectief is en we lopen gewoon risico's daarmee. Ja. Nou, dat soort zaken, dichtbij en verder af, daar krijgen we gewoon mee te maken en als er niet een volstrekte samenwerking ontstaat op het niveau van wetenschap naar het hart te brengen en mensen die zuiver voelen ook in het hart te brengen en dan samenwerking teweeg te brengen, dan heb je gemiste kansen. Dus samenwerking, betrokkenheid is ongelooflijk belangrijk is om het maximale vermogen te creëren hoe je met problematiek van deze tijd overweg gaat. Ja. En zeker op wereldniveau, want we willen wel allemaal ons eigen hachje redden, maar ook verder weg moet het goed gaan. Het heeft altijd effect, ik heb hier wel eens geloof ik eerder benoemd, op de andere lezingen, mijn begeleiding hebben een aantal jaren geleden, het staat ook in het kort beschreven in mijn boek 'dit wonderlijke leven', vier hoofdpunten van aandacht neergelegd. Het eerste hoofdpunt wereldwijd is de kindersterfte. Eén eeuw, twee eeuwen geleden, als kinderen stierven door hongersnood of tekort aan medische zorg, dan was er in de gemeenschap nog het aanvaarden van dat dat kon gebeuren, omdat men niet anders gewend was door de geschiedenis heen dat soms kinderen levenloos geboren werden, dat er geen vroedvrouw was of dat de medische zorg onvoldoende was of dat er hongersnood was of dat er oorlogen waren. Tegenwoordig in welk gehucht ook op de

wereld, in onze ogen een onderontwikkeld gebied, ze weten allemaal hoe rijk wij hier zijn en er is geen moeder of vader meer in staat haast om te aanvaarden dat hun kind sterft door ondervoeding, door een tekort aan zorg, aan medicijnen etcetera of door oorlog wat ze zelf niet gewenst hebben. Dus het aanvaardingsniveau loopt heel erg terug en dat kan allerlei escalaties teweeg brengen in de toekomst, omdat als mensen, die langdurig in zo'n situatie verkeren als gemeenschap of als bevolkingsgroep of als land het op een gegeven ogenblik het echt niet meer pikken. Dan een ander gebied is de dialoog. Wat zij al langer als oproep vrij gegeven hebben, de begeleiding, is het belang dat schrijvers, journalisten uit alle geledingen van de bevolking, dus bij wijze van spreken van het wijkkranten tot de NRC-journalist afreist naar gebieden waar trauma's actief zijn en één op één interviews doen of met een familie en menselijke verslagen maken van wat daar geschiedt en vervolgens degenen die geïnterviewd zijn terug uitnodigen om hier te schrijven over hoe wij overweg gaan met zaken. En waarom wordt dat gevraagd, omdat, wij krijgen wel berichten van in Irak zijn er nu weer zoveel mensen opgeblazen, maar er is eigenlijk geen normaal gevoel meer daarna ontwikkeld, wat dat feitelijk betekent. Mensen worden afstandelijker van wereldleed en trauma's in individuen en bevolkingsgroepen want wij maken wel met de exacte cijfers contact, maar niet met de verhalen daarachter. Dus er ligt echt een oproep naar schrijvers, publicisten, journalisten om werk te maken van het dichtnabije verslag en vervolgens hen uit te nodigen om hier ons te interviewen zodat er bruggen geslagen worden, bijvoorbeeld vroeger, er zijn van die prachtige interviews van voormalige indianenhoofden, dus zeg stamhoofden, ik weet niet eens meer hoe die heten, die heeft ooit een prachtig verslag gemaakt van de witte man die zijn land wil kopen. Nou, hoe moet je nu het land kopen en het water en de lucht en de dieren? Gewoon, zo'n visie, nou dat heeft ons hier wel geopend, die teksten bestaan nog. Nou, dat soort feedback hebben wij ook nodig. We vergrijzen in ons denken, omdat we internationaal en over de wereld heen te weinig persoonlijk contact onderhouden met mensen zelf. Het gaat over regeringen, het gaat over beleid en aantallen, maar niet over waar het werkelijk om draait: dus echte betrokkenheid van een land naar een ander land is dat schrijvers vrij gezet worden om dat soort verslagen te maken en anderen uitgenodigd worden om het hier te doen. Dan doe je echt iets. Het derde onderwerp is de wapenwedloop, want zeggen mijn begeleiders, op strategisch niveau weet men heel veel van nieuwe uitvindingen op dit gebied, maar zij die er mee werken en ook de beleidsmakers hebben nog nooit het psychologische effect hoeven te aanschouwen, van wat dit soort wapens teweeg brengt en zij hebben dus gevraagd of er filmopnames gecreëerd kunnen worden, al zijn ze in scène gezet, of al zijn ze op een, computerspelletjes zijn er bij wijze van spreken ook een voorbeeld van, maar dat je zo echt mogelijk laat zien, per wapen, wat het effect daarmee is of daarvan is, zo dien ik het te zeggen, zodat dat mensen weer een besef krijgen, van wat ze veroorzaken als ze dit

soort wapens inzetten, want wat de begeleiders waarnemen is dat de mensen die de autoriteit hebben om keuzes hierover te maken en de mensen die feitelijk uitvoerend worden in dit soort handelingen psychologisch geen besef hebben van wat ze aanrichten en hoelang de trauma's die veroorzaakt worden het verloop van de mensheid opnieuw zullen bepalen. Dus zolang je de dialoog mijdt en ook mijdt om contact te krijgen met de traumata in volkeren, waardoor ze handelen en roepen zoals ze doen, zolang kan je geen probleemoplossing doen met wapens. Ja?

Vrouw: is het ook mogelijk om bij dat soort suggesties aan te geven, aan wat voor criteria dat soort films of video's zouden moeten voldoen, om niet het effect te creëren zoals een jongetje van twaalf die een vriendje op gaat hangen, want die heeft gezien enzovoort?

Ja, je hebt tegenwoordig, inderdaad, door videospelletjes, dat soms, het is al een paar keer gebeurt, he, dat kinderen van twaalf een vriendje aan de galg ophangen en dat blijkt dus te lukken en ze hebben op de computer nooit bedacht dat dat, echt letterlijk, dat effect zou hebben. En dit, deze films dus, waar mijn begeleiders het over hebben, is bedoeld voor de beleidsmakers en voor de uitvoerders van de wapens, niet voor anderen, maar echt de mensen die feitelijk handelen en feitelijk beleid daar op maken dienen, als het ware, hiermee geconfronteerd te worden, zodat hun besluitvorming, veel dieper overwogen wordt dan nu. Ja.

En er is nog een vierde onderwerp en dan moet ik er weer eventjes inkomen. Ik ben het gewoon even kwijt. Als het bovenkomt dan noem ik het dadelijk alsnog.

Vrouw: wat ik nooit heb begrepen, van kinds af aan, is het geweld op de televisie en dat mensen dus naar die films gaan en geld betalen voor oorlogsfilms. Ik bedoel, ik had een man, ik heb hem niet eens meer, ik zie hem maar af en toe, ik krijg toch wel genoeg te horen, maar het is zo veel, als je je daar voor open stelt dan is daar gewoon niet mee te leven, vind ik, maar ik vind het onbegrijpelijk dat volwassen mensen zich daaraan vergapen, aan al dat geweld op t.v. en alles wat men laat zien komt uit de menselijke geest en kun je dus na gaan doen. Ik vind het, ik snap er helemaal niks van.

Ik zal kijken of ik daar wat dieper op in kan gaan, maar ik voel heel erg met je mee, dus.....

Man: maar wat is dan beter het niet laten zien of het wel laten zien?

Ja, ik kan daar een hele simpele uitleg over geven. Als je ziet wat authentiek gebeurt is dat belangrijk voor bewustmaking, maar als je situaties speelt die niet echt zijn en niet gerelateerd aan echte situaties, dan vervuil je, als het ware, je geest want je wordt niet meer alert op wat werkelijkheidswaarde heeft. Kijk, voor een paar eeuw geleden registreerde je hersenen alles wat je zelf meemaakte en dat was soms ook al veel: sterfte van kinderen, hongersnood, beroerde jaargetijden, ongevallen en daar had je mee te dealen voor dat leven, maar het bleef wel bij dat wat je letterlijk zelf waarnam. En soms wel eens iets van horen zeggen en dat had wel een bepaalde invloed, maar niet die mate van invloed waar wij nu aan lijden. Dagelijks staan wij in contact met niet echte beelden, zaken die niet relevant geschieden, in films, in hoorspelen, noem maar op etc en wij worden op emotionele velden aangeraakt, waarvan onze hersenen nog reageren alsof we erbij zijn en er ontstaat dus een vorm van matheid op authentiek reageren als er werkelijk iets aan de hand is, want we zijn lamgeslagen aan een teveel aan informatie die er niet toe deed. Dus je loopt echt het risico dat je vertraagt reageert als het er wel toe doet, want je hersenen zijn gewend geraakt aan, nou ik zou zeggen aan de adrenaline omhoog te laten komen en vervolgens stil, rustig, op je stoel te blijven zitten met een versnaperingetje en een wijntje.

Ja, nou en dat is dus één van de redenen waarom we functioneel zo weinig doen en betekenen vaak op menslievendheidsgebied, naar derden toe, wereldwijd waar het volstrekt wel om doelt. We zijn gewoon moe van het vergapen. Ja. En dat is ook als je niet leert selectief te kijken, kijk ik heb een behoefte om wel weet te hebben van wat er gebeurt, ik wil wel alert zijn in bewustzijn dat ik een besef ontwikkel wat er gaande is wereldwijd, maar ik heb liever dan een actueel programma waar het werkelijk om draait, dan dat ik allerlei verzonden scenario's zit te bekijken, want dan heb ik liever dat ik bewustzijn ontwikkel op menselijke psychologie aan feitelijkheden, omdat me dat ook kan aanwakkeren om daar betekenis aan te geven. Maar als ik dat niet maar kan voelen, omdat in de ene na de andere detective er wel weer iemand vermoord is, als het er niet meerderen zijn en steeds gruwelijker, dan heb ik gewoon geen registratievermogen meer, echt gezond open meer voor wat wel en wat niet belangrijk is. Dat risico loop je. Ja.

Man: ontwikkel je niet meer de prikkel om het goede en het slechte te zien. Op het moment dat je eigenlijk aangeeft van 'je kunt het beter niet zien', ja daar geloof ik geen reet van. Op het moment dat je het wel ziet, prikkel je jezelf om te zien wat het inhoudt.

Ja, dat klopt. Het is terecht wat je zegt: op het moment dat je kijkt naar een programma dat de realiteit uitdrukt, dan prikkel je jezelf om tot een vorm van bewustzijn te komen dat het er is, dat het bestaat, en je kan er voor kiezen om niet alles te hoeven te zien of

mondjesmaat te kijken. Dat kan je alleen maar bepalen voor jezelf, omdat jij de maat van jouw verwerking kent en ik weet wel en dat weet ik heel diep, dat als we niet bereid zijn als mens en als mensheid te aanvaarden, wat er in de realiteit gaande is, dat we ook geen verandering kunnen creëren. Dus soms is het aan iemand zoals ik of aan anderen gewoon ook gegeven om te leren zien, omdat als ik niet zie, kan ik geen verandering aan brengen. En het punt is alles wat niet gezien wil worden gaat ondergronds door.

Bijvoorbeeld we hebben toevallig, simpel, het onderwerp martelingen net gehad. Als ik wil ontkennen dat er nog wereldwijd gemarteld wordt, kan Amnestie niet opstaan, want die kan alleen maar opstaan door mensen, zoals ik en anderen, die hun steun betuigen en al of niet daar positief iets aan bij te dragen. Dus: het bewust het allemaal niet willen weten, helpt niet mee aan wereldverandering. Je dient op een gegeven ogenblik een aantal innerlijke keuzes te maken waar jouw hart zich naar wil richten en dat is een vrije keuze. Kijk sommige mensen hebben een heel sterk gevoel naar jonge kinderen die ze willen steunen in hun ontwikkeling en dan kan het zijn door zo'n mooie keuze dat er prachtige kinderen, volwassen, straks, gaan worden en dingen daar neer gaan zetten waar we allemaal ontzettend blij mee zijn. Dus het wil niet altijd zeggen van dat je op wereldthema's je af dient te stellen dat meldt zich wel als je daar je hart voor voelt, maar volg wel je hart naar waar het zich wel aan wil geven. Voor de één kan het zijn: dierenwelzijn in Nederland, voor de volgende kan het zijn dat er in hun eigen straat, waar ze wonen, een totale communicatiestilstand is, wat niet erg goed voelt, omdat als er iets gaande is wie zou je er in godsnaam op aanspreken. Kijk, ieder heeft zijn eigen onderwerp, maar het bewust allemaal niet willen zien, dan moet je je afvragen: 'waarom wil ik het niet zien, durf ik niet te aanvaarden de realiteit waarin ik leef?'. En de mate van de aanvaarding van wat er is, is ook de mate van de kans op genezing. Ja. Dat geldt ook met zelf opgedane trauma's. Als je trauma's wilt verdonkeremen en in flinkheid ze onder controle houdt is door de niet aanvaarding van het trauma een deel van jou niet actief en in die ruimte, waar het niet actief is, kunnen uiteindelijk ook niet andere zaken doorgroeien

Ik heb wel eens symbolisch gezegd: als ik een trauma op doe en ik kan het vandaag niet verdragen, stel dat ik leef in een oorlogsgebied en ik moet vluchten en er is een bombardement en mijn partner wordt daardoor geraakt. Ik kan dat niet nu verwerken, want ik moet rennen voor mijn leven en het is al een enorme strijd om hem daar te laten en door te vluchten. Dus wat doe ik, ik zet mijn gevoel, ik noem dat in de ijskast, ja? want dat moet wel verwerkt worden, maar alsjeblieft niet vandaag, want de overlevingsdrang staat centraal. Nou, in een ijskast kan je misschien maximaal drie, vier weken iets goed houden. Ja. Dus als je binnen drie, vier weken niet die tijd hebt om met meer aandacht naar die echte pijn toe te gaan, die ik voel, omdat mijn partner plotseling overleden is en het trauma, vanuit die overlevingsdrang nog steeds niet aangeraakt kan

worden, want ik hou me hoog, dus mijn hele energie pomp ik op naar mijn bovenlichaam om te overleven en wat hier zit wil ik in mijn bekken gewoon niet voelen, dan gaat verwerking, hoe heet het diepvriesvakje in. Ja? Nou, daar is de houdbaarheidsdatum misschien twee, drie maanden. Als ik dan om welke reden dan ook nog steeds dat gevoelige onderwerp niet helemaal in durf te gaan, dan gaat het de diepvrieskist in en dat kan dan misschien net een paar jaar blijven liggen en als je nog langer wacht en dat zie je ook vaak met oorlogsslachtoffers, ook hier van de tweede wereldoorlog, met groot begrip daar naar toe, die zijn uit de tweede wereld oorlog gekomen, godzijdank, en Nederland heeft flinkheid als kader neergezet waar je aan moest beantwoorden, niet de verwerking, maar: we leven nog, we gaan door, we bouwen op. En het trauma ging in de diepvrieskast, kist. Ja? En dan worden mensen ouder en ze gaan op een hele natuurlijke manier verijlen, verfijnen, en ze kunnen dat onderbewustzijn, doordat hun lichaam fragieler wordt, hun psychologie wordt fragieler, ze kunnen niet meer de deksel op het onderbewustzijn houden en de beerput raakt los. Maar doordat die diepvrieskist zolang iets bewaard heeft, symbolisch, wat verwerkt diende te worden is bij het ontdooiingproces, wat natuurlijk ontstaat door die verijling en die verfijning, wordt het ontdood en je weet niet meer de letterlijke nuances en de afzonderlijke trauma's goed te benoemen, want zie maar eens een ontdooide diepvrieskist, na zoveel jaar, dat is een prutje van alles door elkaar en dat is vreselijk voor de mensen die daar mee te maken hebben en ze zijn dan ook echt bereid om tot een vorm van verwerking te komen, maar hoe je dat nog moet doen in die onoverzichtelijkheid van die brij, dat is gewoon niet makkelijk. Dus altijd als je getraumatiseerd wordt, dat zie je ook bij jeugdtrauma's, en je hebt geen kans gehad voor die verwerking en je hebt het steeds moeten stallen, dat trauma, uit flinkheid, uit overlevingsdrang dat je niet mocht praten, dan is het echt een hele zware klus om dat weer te verschonen en dat kan alleen maar in een milieu waarin je volstrekt respect hebt en ering naar die mensen toe, die dat trauma aan het ontdooien zijn, want met een tekort aan ering en respect kan het ook niet uit de controle goed gehaald worden. En we hebben een hele rare maatschappij, we leren goed voetballen en we leren allerlei vaardigheden, die maatschappelijk zeer hoog in het vaandel staan en daar wordt collectief voor geapplaudisseerd. En krijgen mensen die een trauma verwerken wel eens een applaus en een ering omdat ze zolangdurig bezig zijn met iets goed te verteren? Nee, dus. Het is ons nooit geleerd dat je ering en betrokkenheid en ook gemeenschappelijke betrokkenheid neerlegt dat mensen de kans krijgen iets te verteren. Maatschappelijk zijn we er, tot voor 20 jaar geleden misschien, haast op ingesteld om in flinkheid door te gaan. En we hebben natuurlijk na de 60er jaren ongelofelijk veel psychologen, psychiaters, maatschappelijk werkers, gezondheid ook werkers etc geproduceerd. Dat was ook hard nodig, want er moest veel verwerkt worden. Na de

70er, 80er jaren en vooral ook 90er en 2000 kwamen ineens de spirituele genezers. Waarom: er diende, spiritueel, heel veel genezen te worden, collectief, daarom zijn we met heel veel, daarom is het niet maar aan een enkeling beschoren. Er is gewoon heel veel werk te verrichten, aan onszelf en anderen. En daarvoor heb je ook die collectieve samenhang nodig. Ik weet wel, een vriendin van mij, vroeger, die zei heel schattig, 'Goh Marieke, nou heb jij een praktijk en nou ga ik ook een praktijk starten, zouden we nou ook concurrentie onderling krijgen?' Goh, dat is toch lastig, zo dicht bij elkaar twee praktijken'. Dan zei ik: Lieverd, het zal wel op maat werk zijn. Wie bij ons hoort, die komt bij ons en het zal ook wel de tijdsgeest zijn dat we met heel veel opstaan en nu helemaal, omdat het dus gewoon nodig is. Ja. Ja, maar het is ook onder spirituele werkers heel lang geweest van: oh God, als ik nu maar mijn boterham verdienen daar zit ook nog een voetreflexoloog en daar zit ook nog iemand die masseert en daar zit, want ook een spiritueel therapeut. Er is zoveel werk te doen, maar vanuit eenvoud, vanuit Ja. Nou, dat is misschien een hele lange behandeling van één vraag. Ja. Ik denk op het diepste niveau waarnaar we in moeten durven te vertrouwen is als we bereid zijn onszelf te zijn en betrokken naar een ander toe kunnen zijn, dat er een draagvlak is wat ons draagt. Ja. Als je heel lang geoefend heb in die innerlijke zelfstandigheid, dan weet je uiteindelijk dat je degenen die jou draagt jezelf bent. Als mensen die zichzelf dragen in een gemeenschappelijkheid intreden dan is er een veld wat die verbondenheid met elkander draagt. Ze zeggen ook wel eens: er ontstaat een groepsgeest, een groepsbegeleiding en dat zie je ook letterlijk tot in die onstoffelijke wereld toetreden. Als je een gemeenschappelijke verbinding hebt op een onderwerp waar het werkelijk om...

[Bandwissel]

Nog eens een keer de laatste zinnen:

Er bestaat een groepsgeest, een groepsbevlogenheid, kan je het ook zeggen. Men krijgt vleugels als groep, maar ook als individu, als je vanuit authenticiteit, kijk hier is ook zo mooi vleugels rondom het hart, als je echt gaat waarin je gelooft. En dan is er ook begeleiding, uit die onstoffelijke wereld, naar een dergelijk onderwerp toe, dat wordt je gegeven. En dat houdt in dat individuen, die echt vanuit die verbondenheid functioneren, ineens plotseling ingevingen krijgen, dromen krijgen, fantasieën hebben en het gaan delen en uit al die invallen ontstaat er een nieuwe beweging. Ja

Man: zeg je eigenlijk dat een groep die, naar mijn bescheiden mening, dus een groep, steunt op een groep? Ik heb zelf het idee dat op het moment dat je individueel bent wel samenhang kent en eensgezindheid kent, dat je meer teweeg kan brengen dan met een groep. Ik vind een, een, wat me vanavond hier zo opvalt is dat er weinig mensen

spreken, weinig mensen vragen hebben, we zitten nu als groep hier, we luisteren naar jou, maar het valt me wel op dat maar weinig mensen eigenlijk met dingen zitten of dingen willen vragen en ik denk bijna zeker te weten dat iedereen hier iets wil, veel meer te vertellen heeft dan dat ze hier vertellen, zo zie ik het wel (?)*

Vraag het maar aan ze.

Man: open vraag

Vrouw: Nou, ik wil er wel even op reageren, want ik vind namelijk wel de vragen die worden gesteld, die zijn door anderen gesteld, maar tegelijkertijd raakt het toch wel mijn thema, zeg maar, de dingen waar ik mee bezig ben. Ja in die zin voel ik het toch wel weer als een soort collectief zoals we hier zitten, maar ik weet niet of anderen zich daarin herkennen.

Anderen: absoluut. ja

Vrouw: want anders zouden we hier dezelfde vragen krijgen en dan denk ik van 'nee, die is net gesteld'.

Man: maar ik, de vragen die nu gesteld worden zijn vrij compact en op een smal vlak en daar bedoel ik mee te zeggen van, even heel simplistisch, er zijn misschien twee vragen beantwoord', maar er zitten hier zo'n man, vrouw 50 stuks, dus daar moeten veel meer, lijkt mij vragen zijn, die zouden moeten worden... (?)*

Vrouw: ja, waar we mee kunnen starten is: misschien heeft u een persoonlijke vraag. Dan kunnen we kijken of anderen ook..

Man: een goed idee. en met name dat vind ik dan, maar dat is meer een opmerking. Ik vraag me af of een collectief altijd sterker is dan het individu. Dat zou je zou zeggen qua aantal, maar ik weet niet in hoeverre het bereikbaar is en de inzet van een enkeling niet veel minder hoeft te zijn, door misschien begeleiders, dan het collectief.

Ja. Nou, mijn antwoord is dat als een individu in zijn eigen zelfstandigheid staat dat ie ongelooflijk veel kan bereiken, maar dat als je met meerderen, tegelijkertijd in de eigen zelfstandigheid staat van een collectief doel, dat het bereik groter is en we hebben vaak nog heel weinig leerervaring opgedaan, feitelijk, met mensen die goed in zichzelf zaten, voordat een groep gevormd werd. Dus we hebben vaak herinneringen aan groepen, waar

mensen soms aan je kleefden om mee te mogen doen, om het zo maar te noemen, of door onzekerheden hele groepsprocessen belemmerden. Doorsnee hebben mensen niet altijd een prachtig beeld van groepen of het moet zijn dat je in een, ik noem maar wat, dat je in een voetbalclub zit en je bent toevallig de sterkste spelers en dan heb je die vibratie van 'we winnen', want groepen worden vaak ook nog geassocieerd met dat je ergens voor gaat, waar je aan kan winnen. Dus het beeld van een groep is vaak niet het sterkste beeld wat we op ons netvlies hebben, omdat de medestanders in een groep niet altijd resoneerden op waar we zelf waren en dat is ook heel bepalend van: durf je weer of niet in een groep te gaan zitten. Bijvoorbeeld wij hebben met een aantal mensen het samenwerkingsverband traumahulpverlening Nederland opgezet en ik merk dat de meerwaarde daarvan is, dat meerdere mensen zich tegelijkertijd afstemmen op een onderwerp, de variëteit in vragen stellen wordt vergroot, de inzet van mensen wat ze uit hun eigen werkveld meenemen wordt gedeeld, leemtes worden eerlijk neergelegd, waardoor het gemeenschappelijk zoekproces vergroot wordt. Er is niet een meer of minder, maar een samen doen en ook een collectieve ondersteuning dat als één of meerderen van ons naar buiten gaat, dat anderen daar in aandacht mee verbonden zijn en dat is een warm gevoel. Dus de optelsom van zo'n collectief veld van mensen maakt dat je een aandachtsveld veel diverser kan benaderen, de uitkomst door die diverse benaderingen wijder zijn, maar ook de inspiratie die je daarmee oproept ook collectiever in verantwoordelijkheid kan dragen. Dus dat is een ervaring die ik dan ken, maar ook binnen andere groepen, ik zit wel in meerdere groepen, is toch dat er een soort verbroedering of een verzustering ontstaat, op thema's, waarin je steeds eigener de ander leert kennen binnen zijn onderwerp. Dus het gaat niet om het gewin, maar om het verdiepen en wat er vanuit die verdieping teweeg gebracht wordt. En dat voelt veel natuurlijker dan dat je het doel de persoonlijkheden ondergeschikt doet maken of aan het doel de persoonlijkheden ondergeschikt doet maken. Ik weet niet hoe jullie staan in die ervaringswereld, maar dat is wat ik zelf ervaren heb. Ja. Dus wie daar wat over wil zeggen.

Vrouw: ja. Nou, ik werk als vrijwilligster in een hospice met veertig vrijwilligers en dat gebeurt daar dus. Die groepsenergie die voel je al als je het huis binnenkomt, dat je allemaal daarop afgestemd bent en je bent allemaal gelijk.

Ja en dat is dus vernieuwd functioneren. Ja.

Man: ik merk dat ook in het centrum hier het hetzelfde is, het Soefi centrum, en wat mijn voorbuurman al zegt: als er geen ruimte is voor het individu dan is het verstikkend. Het is de kunst dat iedereen de ruimte krijgt om ook een keer iets mee te kunnen gaan

dragen, waarbij het wel belangrijk is dat je de neuzen in één richting krijgt, want anders wordt je naar tien verschillende kanten tegelijk getrokken.

Ja, er dient geen negatieve belangenverstrengeling te ontstaan. Het is heel belangrijk dat mensen echt in dezelfde motivatie zijn, maar ook met het volstrekte respect als iemand die motivatie niet meer voelt dat je de ander in vrijheid en warmte zijn eigen gang laat gaan. Weliswaar dan niet binnen die organisatie, maar dat dat niet tegen iemand is. Ja, want de verleiding is dat we ons alsmaar aanpassen aan de maat van de behoefte van anderen en niet onze eigen maat volgen. Dus een collectief veld houdt ook in dat iedereen groeit daarin voor zolang als het goed voelt. Ja.

Man: een probleem wat mij ook opvalt en wat me daarin bezighoudt is dat als je praat over het collectief veld, voel ik ook dat er een beweging gaande is naar collectieve belangen, dus voorbij eigenlijk mijn eigen belang en wat ik wil bereiken, maar dat het een tijd is, en dat hoorde ik eigenlijk ook door jouw woorden heen, dat het belangrijk is om juist voorbij 'god ik weet wel hoe ik mijn eigen verhaal moet inrichten, ik weet wel hoe ik mijn resultaten kan boeken als mens', maar ik voel mezelf opgeroepen om juist veel meer naar die collectiviteit te kijken: wat kan ik ook voor jou betekenen, zonder dat ik, eh, 'en jij voor mij', zonder dat we daar een individueel belang lopen te koesteren en daar geloof ik ook in, dat het in deze tijd zo belangrijk is om juist in die verbroedering of die verzustering ook werkelijk te gaan staan. dat iedereen er toe doet. Het mooie van zo'n beweging is dat het ook heel, ja heel basaal is, maar ook: ik voel dat zelf als een heel gevoel van dan snap ik mezelf maar ook mijn omgeving beter en kan ik eerder, zeg maar, ik kan wel bedenken dat ik lief kan hebben of liefde kan geven, maar ik voel dan dieper bij mezelf dat ik in die stroom dan ook meekan, zonder dat ik mijn best hoeft lopen te doen of me groter of kleiner voor te doen. Het is ook een natuurlijk proces wat er dan ontstaat, hoe lastig dat ook is natuurlijk, want misschien zit je helemaal niet op mij te wachten.

Vrouw: daar wil ik wel op inhaken, want dat had ik met die free hug. Het eerste moment dat ik daar stond dan krijg je toch even het gevoel van 'durf ik dit wel?' en dan opeens dan valt dat weg . Dat is dan inderdaad het collectieve belang valt dan weg en het eigen belang dat valt dan weg en dan ga je en dan zit je in die stroom en dan ben je daar niet meer mee bezig of je het nu wel eng vindt of niet eng vindt... (?)*

Nee. Het is een heel mooi voorbeeld: free hug. We hebben hier dus 'verwarm Den Haag'. Sinds een aantal maanden draait dat, daarvoor loopt het al in Rotterdam en in Amsterdam. Het is allemaal nog kleinschalig, maar het hele leuke is, iedere 21ste van de

maand, om 20.00, hier is het op het Plein in Den Haag, komen mensen bij elkaar die eigenlijk in verstilling elkaar even een hand geven en de stilte als groep opbouwen en dan zich omdraaien en wie zin heeft op het Plein kan een hug krijgen. En het hele aardige is van mannen in kostuum en aktetasjes laten het aktetasje gelijk los en smelten onder je armen. Nou weet je, het is verbazingwekkend, we waren een paar maanden, er twee maanden geleden er zelf bij, dan is er een ijsbaan met allemaal jongeren die aan het schaatsen zijn. Nou, massaal, ze werpen zich met schaats en al, in de reling, allemaal voor een hug. Het was heel aandoenlijk. En het is zo'n simpel iets van 'verwarm Den Haag'. En je kan er wel mooi mentaal over praten hoe je dat allemaal moet, maar als je in de goede conditie even met jezelf raakt en met een groep en je bent samen: er zijn zoveel mensen die nooit aangeraakt worden, nooit gezien worden, amper een hug krijgen en het is echt eventjes... Ik weet nog wel, Jules ging als eerste en die loopt daar en 'boem' en verbazingwekkend: iedereen stort zich in die paar armen. Vervolgens ga je daar staan en iedereen is er nog gelukkig mee ook. Dus als je gewoon de schroom doorgaat, maar ook heel aandoenlijk. Mensen zeggen: 'oh, wij huggen elkaar thuis wel, maar we kunnen het hier ook'. Dus stelletjes die ineens elkaar gaat huggen, mooi, en public, op straat, allemaal helemaal warm en ineens mee gaan doen, dus het wordt één huggende iets, maar het heeft een naturelle spontaniteit en een hilariteit op een hele prettige manier dat, wie nog stijf is, kan niet stijf blijven. Zo simpel. Ja. Dus iedere 21ste, deze 21ste ook en de week of de maand daarop ook, altijd om 20.00. In Rotterdam is het bij het Pathé-filmhuis en de schouwburg op het plein daar. Schouwburgplein heet het daar. Ja. In Amsterdam is het op de dam om 20.00. Ja. Ja.

Jules: dan bedoel je eigenlijk dat heel Nederland mee gaat doen.

Ja

Vrouw: de hele aarde: 'verwarm de aarde'.

Ja

Jules: ja, dat is ook een mooie

Vrouw: het was toevallig net op de televisie van jongeren die gratis uitzwaaien op het station

Oh, wat leuk. Was het vandaag?

Vrouw: ja, het was vandaag, het was geweldig. Iedereen die daar helemaal van 'ik word uitgezwaaid!' Je had een small, medium en large. Een small was met drie personen, medium was met vijf ongeveer, dan wordt je helemaal uitgezwaaid, met een spandoek en zo. Bij large kreeg je de hele bups over je heen.

Oh, wat leuk, geweldig.

Vrouw: en ze liepen langs de trein met zakdoekjes zwaaien: 'tot ziens, tot ziens. Mensen lagen in een deuk. Het was zo leuk... (?).*

Vrouw: Nou, dat is toch weer een verlengstukje van dat gekke filmpje wat ooit uit Amerika gekomen is met die man met dat spandoekje free hug.

Is het ook en die is prachtig alleen begonnen, hé? Soms als je met het juiste initiatief op het juiste moment komt schep je een voorbeeld die anderen volgen. Dus je hoeft je voorbeeld, moet je misschien maar in je eentje neerzetten, maar het mooie is: als het gevolgd wordt door anderen die hun hart daarin voelen, dan gaat er een beweging op gang komen van menselijkheid.

Vrouw: een beweging van menselijkheid. Ik zie heel veel jongeren om me heen die niet de aansluiting vinden in begrip en in deelgenoot kunnen worden in wat zij al weten en wat zij al vinden en eigenlijk steeds meer wegvallen, maar zoeken, geen begrip vinden. Hoe gaan we daar als collectief nou iets goeds mee doen?

Nou, dat is een hele mooie vraag. Dus de vraag is, iemand uit het publiek ziet steeds meer jongeren die zich eigenlijk niet verstaan voelen in hun eigenheid, wat zoekend zijn, maar het gewoon niet vinden. Hoe gaan we eigenlijk als collectief veld, maar ook als individu daarmee overweg, zodat ze zich waargenomen voelen en ook thuis kunnen komen?

Het hele wonderlijke is: het blijft toch een soort individuele aangelegenheid, omdat het maatwerk is naar ieder individu toe en dat je deuren openstellen, letterlijk ook vaak, zodat jongeren zich in een behoedende sfeer elkander kunnen ontmoeten en kunnen delen, daar voelen ze zich al vaak heel rijk begiftigd mee als de volwassenen niet te oplettend aanwezig zijn dan. Ja. Dus ze hebben eigenlijk behoefte aan een open huis waar het warm en gezellig is, waar aandacht is voor dat zij met elkaar zijn, maar dat zij zelf de regie mogen voeren.

Vrouw: maar ze stappen massaal uit de school.

Ja, ze stappen massaal uit school

Vrouw: ze moeten toch ergens aan hun geld zien te komen.

Ja, het is ook een situatie waar ik al heel lang geleden waarschuwingen voor afgegeven heb en met mij waarschijnlijk heel veel anderen, want je ziet dat jongeren overspoeld worden, vanuit de kennisopname die aan hen gevraagd wordt, die kennis wordt niet lichaamseigen geïntegreerd, die stapelt zich op, energetisch, in het lichaam dat maakt ook dat ze energetisch vervreemden van hun lichamelijke staat met name als ze weinig sportactiviteiten hebben of dansbewegingactiviteiten of te weinig muziek ervaren. En dan zie je dat ze dat wel krampachtig zoeken door te sportief te zijn of te harde luidruchtige muziek te hebben of als het ware te ruwe omgangsvormen te hebben om zich weer geraakt te weten, maar dat er iets van hun fijnzinnigheid gedood lijkt te zijn, omdat ze overspoeld zijn door informatie die hen niet eigen is en die vaak ook een belasting is om op basis van hun eigen vrije keuze te voelen welke richting bij hen past. Ik zeg wel eens: we zijn gewend dat computers in deze tijd steeds meer megabytes kunnen hebben, maar een mens heeft op doorlevingsniveau misschien maar een paar megabytes ter beschikking. En als we die helemaal vol stoppen met kennis, het een na het ander, wat lichaamseigen niet geïntegreerd kan worden dan vervreemden we mensen en jongeren van hun gevoel en dat maakt ook, ik zei al tien, vijftien jaar geleden, de midlife crisis is over vijftien jaar, zo tussen de vijfendertigste en wellicht bij sommigen al op hun dertigste, want men heeft geleerd wat men zou moeten kunnen en je gaat de arbeidsmarkt op en je denkt omdat je het briefje hebt van het diploma dat je het kan, maar de lichaamsdoorleving van de kennis heeft ontbroken en dan sta je een beetje redelijk radeloos je kennis uit te oefenen maar wat voel je er nog bij? Nou en dat maakt dat jongeren veel sneller in een crisis terecht komen dan de vroegere midlife crisis rondom het vijftigste, want je denkt het gehaald te hebben gezien de diploma's die er mee gemoeid waren, maar eigenlijk mis je jezelf.

Vrouw: maar je ziet wel steeds dat veel meer jongeren na de middelbare school een jaar gaan reizen voor ze gaan werken, dan denk ik in feite denk ik kan je dan wel dat allemaal verwerken voor je een volgende stap gaat nemen.

Ja, dat is ook heel mooi wat je zegt. Dus het gaan reizen of het gaan werken kan vaak echt een aanbeveling zijn om zichzelf weer dieper te ontmoeten, maar natuurlijk niet alle ouders of jongeren zijn financieel vermogend om dat makkelijk te kunnen veroorzaken. Dus mijn ervaring is dat leersystemen veel meer afgestemd dienen te worden op

doorlevingsniveau, op lichaamseigen integratie van kennis en zeg maar eeuwen gelden had je de meester en de gezel en de meester leerde de gezel niet alleen door kennisoverdracht maar ook door feitelijke handelsvaardigheden op te doen om kennis eigen te worden en dat proces is lang niet bij alle scholingstypes actief. En dat heeft dus tot gevolg dat heel veel jongeren, letterlijk, koude voeten hebben, koude stuiten hebben, koude vingertoppen hebben, want het bovenlichaam is alsmaar geactiveerd en zelfs de letterlijke doorbloeding naar het onderlichaam is gestagneerd en naar de vingeruiteinden. Ja.

Vrouw: dat is dan de ene kant van de jonge mensen, maar ik vind ook zo heel veel jonge mensen zo authentiek en in hun kracht staan en zo heel erg blij uitstralende en een energie om hen heen hebbende dat je denkt van: Goh, wat ben je al ver. Misschien moeten wij dat een beetje in verhouding houden dat weet ik niet, maar dat zie ik ook. Heel erg toenemende ook eigenlijk.

Ja, het is heel erg, daarom is het ook zo maatwerk. Het is heel erg verschillend per kind. Kijk, als kinderen geboren worden met een natuurlijke eigenwaarde die ze al mee krijgen kunnen ze heel wat verstouwen, ook binnen dit soort onderwijstypes, maar dan kom ik weer op die ik-identificatie uit en ik-vervaging. Als er te weinig natuurlijk ik-besef is en vervolgens een enorme inprent van kennis dan is het ongelofelijk moeilijk voor jongeren om te voelen wie ze werkelijk zijn. En iemand die met een natuurlijke eigenwaarde als het ware geboren wordt, daar ook nog voeding op krijgt, die kan op een gegeven ogenblik onderscheid maken dat hij wel iets moet leren terwijl hij er geen zin in heeft, maar die behoudt voor een heel stuk zijn eigenwaarde overeind en die herstelt ook makkelijk van zo'n proces of die maakt zelfbewuste keuzes wat hij dan meer aan kennis zich toe wil eigenen, dan andere vormen van kennis, die gaat er wat spelenderwijs mee overweg. Kijk en als kinderen een aangeboren intelligentie hebben op leervaardigheden, dan gaan ze soms redelijk makkelijk het onderwijs door, omdat dat geen probleem is, maar met name de kinderen waar het niet zomaar aan komt waaien dat ze kennis vast kunnen houden daar is het echt een beproeving voor. Ja

Vrouw: ik vraag me wel eens af, in dat kader, van dat er natuurlijk zo regelmatig wordt negatief over het onderwijs gesproken en de leerkrachten wat dan dan doet, die energie die bij de leerkrachten komt naar het kind toe.

Ja, je kan grofweg zeggen: veel leerkrachten worden bijzonder getoetst op uithoudingsvermogen en zelfcreativiteit en lijden vaak aan uitputting en een teveel aan waarneming die ze niet om kunnen zetten in positief handelen terwijl ze het vaak wel

hadden gewild en worden vaak zelf lamgeslagen door het onderwijssysteem waar ze zelf aan moeten beantwoorden, ik zou haast zeggen op reglementen niveau, zodat het hun eigen creativiteit belemmerd. Dus het is ook niet ten nadele van leerkrachten dat ik spreek, maar het onderwijssysteem als geheel en er zijn natuurlijk uitzonderingen in onderwijssystemen, ja, heeft gewoon aandacht. Ja.

Ik zal even tussentijds kijken hoe laat het is, het is vijf voor tien. Ik zal kijken of ik nog wat vergeten heb te benoemen wat wellicht belangrijk is en dan zal ik vragen of we mooi mogen eindigen met een lied.

Misschien de laatste opmerking: stel je eigen ervaring centraal. Laat dat het uitgangspunt zijn voor de route, die jij wilt begaan en als je vanuit je eigen uitgangspunt en je eigen ervaringrijk op een natuurlijke manier je verbonden voelt met een groep of met anderen laat dat dan prevaleren. Niet omdat het gezegd is of dat dat wellicht de huidige tijdsgeest zou kunnen zijn of is, maar omdat jij die beweging ervaart of die behoefte voelt en dat graag wil invullen.

(Carla zingt een lied van vrede)

(Menno bedankt Carla en Marieke namens iedereen)

En bedankt Menno, voor de hele organisatie.

NB: Aantal onduidelijkheden door slechtere verstaanbaarheid (*?)